

**Govor Christe Schweng,
predsednice Evropskega ekonomsko-socialnega odbora**

Konstitutivno plenarno zasedanje 29. oktobra 2020

Polkrožna dvorana v stavbi Paul-Henri Spaak Evropskega parlamenta / seja na daljavo

**Spoštovani predsednik David Sassoli,
spoštovani predsednik Charles Michel,
spoštovana predsednica Ursula von der Leyen,**

**vaše ekscelence,
spoštovani člani Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,
spoštovani gostje,
dragi prijatelji!**

Ko smo se pripravljali na to konstitutivno zasedanje, si nismo predstavljali, da se bomo gledali prek zaslona. Morda se sprašujete, zakaj tudi sama – kot nova predsednica – sodelujem na daljavo. Verjemite, da odločitev, da ne odpotujem v Bruselj, ni bila lahka. Razlog pa je preprost: od drugih ljudi, naših članov in zaposlenih, lahko zahtevamo, da v boju proti pandemiji COVID-19 omejijo svoje socialne stike in spremenijo vsakdanje obnašanje samo, če smo jim sami za zgled. Zato sem se odločila za načelo „varnost je na prvem mestu“ in sodelovanje na daljavo, da s svojim ravnanjem nikogar ne ogrožam.

Dovolite mi, da začnem z osebnim spominom. Članica Odbora sem postala leta 1998. Še vedno se spomnim svojega prvega dne in mojega tedanjega razmišljanja. Počutila sem se malo izgubljeno in se spraševala, kako bodo vse te politike delovale. Kako lahko sama prispevam k izboljšanju EU? Predstavljam si, da imate številni, zlasti naši novi člani, podobne občutke. 22 let pozneje me še vedno žene tisto, kar me je vodilo prvi dan.

Evropski ekonomsko-socialni odbor ima ključno vlogo pri tem, da je glas organizirane civilne družbe slišati na evropski ravni. Zaradi prispevka organizirane civilne družbe lahko evropske politike točneje odražajo razmere na terenu in se lahko učinkoviteje izvajajo na nacionalni ali lokalni ravni.

Praktične izkušnje delodajalcev, delojemalcev, potrošnikov, kmetov in nevladnih organizacij so *nujne* za izboljšanje Evrope. Delujemo kot most: to vlogo moramo v celoti izpolniti in prepričana sem, da to zmoremo.

Bodimo iskreni: v zadnjih mesecih bi poročanje o Odboru lahko bilo boljše. Takoj se moramo lotiti dela, da obnovimo ugled EESO in nas samih ter znova pridobimo zaupanje in verodostojnost zunaj in znotraj naše hiše. Potrebujemo Odbor, ki je **enoten in izpolnjuje najvišje etične in strokovne standarde**, Odbor s **podobo odličnosti**. Zato vas danes prosim, da posvetovalnemu telesu podelite mandat za okrepitev kodeksa ravnanja članov Odbora in poslovnika. To moramo dokončati čim prej, zagotovo pa pred januarjem 2021.

Dame in gospodje,

dovolite mi, da zdaj predstavim prednostne naloge mojega predsedovanja. Naj se najprej zahvalim vsem, ki so k mojemu programu dragoceno prispevali. Moj moto je „**Združeni za prihodnost Evrope**“ in zelo bom vesela, če bo ta program postal NAŠ program, program Evropskega ekonomsko-socialnega odbora za naslednji dve leti in pol.

Najprej moramo premagati gospodarsko in družbeno stisko, ki jo je povzročil COVID-19. Sedanja pandemija je sprožila najhujšo recesijo po drugi svetovni vojni in zaradi nje se poglobljajo neenakosti. **Najprej morajo države članice in naša družba kot celota okrevati in postati odpornejše.**

COVID-19 bo zaznamoval **naše delovne metode v tem mandatu**. Dokler ne bomo dobili vsem sprejemljivega cepiva, bo naša „nova normalnost“ še naprej pomenila omejevanje socialnih stikov, maske, hibridne seje ali seje na daljavo in prekinjeno poslovanje.

Zdaj je še toliko pomembneje, da **združimo moči**, oblikujemo vizijo za močnejšo Evropo po COVID-19 in storimo vse, kar je v naši moči, da bo **naš Odbor pomembno prispeval k okrevanju Evrope in njeni odpornosti v prihodnje**.

Kakšna je moja vizija za Evropo po COVID-19?

To je Evropa, ki je **gospodarsko uspešna, socialno vključujoča in okoljsko trajnostna** in ki vsem delom civilne družbe omogoča uspešno delovanje in življenje v odprti družbi, ki temelji na vrednotah.

Digitalni in zeleni prehod sta še vedno aktualni temi, vendar bi ju bilo treba širše vključiti v vsa politična področja. Trajnostni razvoj bi moral biti osnovni način mišljenja in podlaga za konkurenčno gospodarstvo, v katerem nihče ni zapostavljen.

Prihajam iz skupine delodajalcev in dovolite mi, da začnem z gospodarskim vidikom.

Zdaj, ko se soočamo z drugim valom pandemije, potrebujejo naša podjetja, delavci in prebivalci podporo za preživetje, okrevanje in obnovitev naših gospodarstev. Evropski načrt za okrevanje *Next Generation EU* mora dati na razpolago sredstva, ki jih potrebujemo za odpravljanje negativnih gospodarskih in družbenih posledic pandemije. Zagotoviti moramo, da bo ta podpora dosegla tiste, ki jo potrebujejo – brezposelne ali podjetja, zlasti MSP, ki se borijo za preživetje.

Sedanje situacije pa ne bomo rešili samo z denarjem: prehod na bolj digitalno in zeleno gospodarstvo po pandemiji mora biti povezan tudi s **socialnim okrevanjem**.

Očitno nismo dosegli cilja, da bomo do leta 2020 20 milijonom ljudem pomagali iz revščine in socialne izključenosti. Zato moramo zdaj podvojiti svoja prizadevanja, da to uresničimo. Tisti, ki lahko delajo, naj delajo, tisti, ki ne morejo delati, pa naj bodo deležni solidarnosti družbe.

Da bi se hitro izvili iz krize, poleg obsežnih javnih in zasebnih naložb potrebujemo tudi učinkovit enotni trg. Odpraviti je treba še preostale ovire in zagotoviti čezmejen pretok blaga, storitev, kapitala, podatkov in ljudi. Hkrati moramo zagotoviti enake konkurenčne pogoje, da se na notranjem trgu zagotovi poštena konkurenca.

EU ima na svetovni ravni pomembno vlogo. Vplivati moramo na vsebino mednarodnih standardov, da bodo odražali evropske vrednote in interese. 85 % prihodnje svetovne rasti naj bi bilo ustvarjene izven EU. 35 milijonov evropskih delovnih mest je odvisnih od izvoza, 16 milijonov pa jih je odvisnih od tujih naložb.

Med pandemijo smo vsi videli, kako ranljiva je EU in kako odvisna je od dobaviteljev izven Evrope. Naša podjetja in prihodnja blaginja bodo odvisni od tega, ali bomo znali ohraniti odprte trge, svobodno in pošteno trgovino ter predvidljive globalne trgovinske pogoje.

EESO bo kot del globalne civilne družbe še naprej dejavno sodeloval v širitveni in sosedski politiki.

Dame in gospodje,

COVID-19 je na naših **trgih dela** povzročil motnje in nagle spremembe. Prednostno je treba zavarovati zaposlitev in prihodek za vse na trgu dela – samozaposlene in zaposlene –, sedanje politike pa moramo preoblikovati z dolgoročnim pristopom za usposabljanje in znanja. Naše posebne pozornosti morajo biti deležne ranljive skupine, kot so delavci z netipičnimi zaposlitvami, otroci, ki živijo v revščini, invalidi in ljudje priseljskega rodu ali pripadniki etničnih manjšin, če jih omenim le nekaj.

Digitalizacija in umetna inteligenca imata izjemen vpliv na to, kako živimo, delamo, se učimo in sodelujemo. Digitalni prehod mora biti pravičen, trajnosten in socialno sprejemljiv. V središče digitalizacije moramo postaviti ljudi.

Trdno verjamem v neločljivost gospodarskega, socialnega in družbenega napredka. 20 načel evropskega stebra socialnih pravic je kompas socialne konvergence ter pravičnega in trajnostnega okrevanja. Pri evropskem prehodu na zeleno in digitalno gospodarstvo moramo zagotoviti, da nihče ne bo zapostavljen in da se s socialnimi politikami ustrezno odzivamo na posledice tega prehoda.

Eno od vodilnih načel EU bi moralo biti tudi varstvo tistih, ki v EU iščejo **zatočišče**; zagotoviti bi jim morali pravice in jim dati upanje v boljšo prihodnost. Organizacije civilne družbe imajo bistveno vlogo pri vključevanju migrantov, podpreti pa jih je treba z ustreznim financiranjem.

Ko govorimo o evropskih vrednotah – verjamem, da so **naše skupne evropske vrednote** nekaj, o čemer se v nobenem primeru ne moremo pogajati: tudi v času krize, ko so potrebni določeni izjemni in resčasni ukrepi, je nujno spoštovati človekovo dostojanstvo in človekove pravice, svobodo, demokracijo, enakost in načela pravne države. Pravna država je temelj delovanja EU, pa tudi več kot to: skupaj s temeljnimi pravicami tvori podobo EU kot modela socialnega tržnega gospodarstva, ki ga moramo zagovarjati.

Eno glavnih spoznanj v zvezi s koronavirusno krizo je, da je treba v skoraj vseh evropskih državah okrepiti zdravstvene sisteme, predvsem tako, da se osredotočimo na preprečevanje. Pomemben vidik solidarnosti in prihodnje odpornosti je oblikovanje **evropske zdravstvene unije**, torej praktično sodelovanje zdravstvenih sektorjev različnih držav članic, ki bi ga usklajevala Komisija. Na ravni EU bi bilo treba razviti učinkovito zdravljenje in cepivo proti COVID-19 ter skupne standarde in usklajen sistem testiranja.

Nenazadnje, potrebujemo okoljsko trajnostno Evropo.

Vemo, da bo prehod na ogljično nevtralnost posodobil industrijo ter ustvaril nova kakovostna delovna mesta in več zaposlitvenih možnosti. Ambiciozni ukrepi za blažitev podnebnih sprememb pa so pogosto precejšen izziv za podjetja, za katera veljajo. V sedanji gospodarski krizi je bistveno zagotoviti najboljšo možno podporo za okrevanje, pri tem pa spodbuditi inovacije in naložbe v ukrepe za varstvo podnebja in okolja. V prizadevanjih za bolj zeleno gospodarstvo morajo podjetja veljati za del rešitve. Spodbuditi jih je treba k dejavnemu sodelovanju pri oblikovanju prehoda na nizkoogljično gospodarstvo, ki je gospodarno z viri. V ta namen je treba podjetjem pri sprejemanju novih ukrepov za blažitev podnebnih sprememb zagotoviti realistične cilje, načrtovanje, varnost in prožnost.

O motu mojega predsedovanja, Združeni za prihodnost Evrope, ne moremo govoriti, ne da bi omenili konferenco o prihodnosti Evrope.

Ta konferenca bo edinstvena priložnost za družbo Evropske unije. Podjetja, delavci, kmetje, potrošniki in nevladne organizacije bodo imeli besedo pri oblikovanju prihodnjih politik EU. Imeli bodo svoj delež v *svoji* Evropski uniji. Ljudje iz najrazličnejših okolij in vseh delov družbe bodo lahko sodelovali v bolj strukturirani razpravi, da bi izboljšali delovanje EU.

EESO je od ustanovitve leta 1958 zavezan participativni demokraciji in zdaj bo znova imel priložnost, da pokaže svojo dodano vrednost in deluje kot posrednik, saj naši člani prihajajo iz organizacij, ki zastopajo vse dele družbe in so globoko vkoreninjene v vse države članice.

Med glavnimi temami so vizija Evrope, dilema o nacionalni suverenosti proti nujnosti, da najdemo skupne evropske rešitve, nacionalna identiteta in kulturna raznolikost.

Ponosna sem, da je bila resolucija, ki jo je EESO sprejel leta 2017, „prvi prispevek k razpravi o prihodnosti Evrope, ki poteka po vsej EU“. A ne bomo se ustavili tu. Prepričana sem, da bomo pomembno in dragoceno prispevali h konferenci o prihodnosti Evrope.

V mojem motu ste slišali besedo ZDRUŽENI.

Naša glavna naloga je zagotoviti, da se na evropski ravni sliši glas organizirane civilne družbe. V ta namen moramo najti **skupne točke** med vsemi tremi skupinami: v EESO nismo samo zato, da bi zgolj predstavili stališča delodajalcev, delojemalcev ali nevladnih organizacij. Naša dodana vrednost je iskanje skupnega imenovalca, ki ga lahko predstavimo evropskim institucijam in državam članicam. Hkrati se zavedamo skrajnih mej, ki jih ne moremo prestopiti in ki jih morajo spoštovati tudi druge skupine. Legitimnost Odbora ne temelji na posameznih interesih, temveč na skupnem razumevanju, da prihajamo iz različnih držav in iz različnih okolij, naša naloga pa je delovati skupaj, **združeno**, v skupno dobro Evropske unije. V tem se razlikujemo od lobistov, to je naša resnična dodana vrednost.

Naš uspeh in vpliv v postopku oblikovanja politik EU bosta odvisna od kakovosti in pravočasnosti našega dela ter proaktivnega pristopa. Računamo na vse poročevalce in člane, da bodo spremljali mnenja, vodili tesen dialog s poročevalci Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije ter komunicirali z ustreznimi deležniki med celotno pripravo mnenja.

Na srečo se lahko zanesemo na podporo predanih **uslužbencev Odbora** v vseh službah, s katerimi želimo sodelovati kot ena sama ekipa, **združena**, v duhu **spoštovanja**, zaupanja in vzajemnega upoštevanja.

Spoštovani predsedniki, cenjeni gostje, dragi kolegi in prijatelji,

pred nami so velikanski **izzivi**, a ta mandat nam ponuja tudi **priložnost**, da pomagamo Evropi h gospodarski uspešnosti, socialni vključenosti in okoljski trajnosti. K politikam EU lahko prinesemo pomembno dodano vrednost in prispevamo k temu, da bodo bolj participativne, učinkovite in prilagojene potrebam Evropejcev.

Ta cilj nameravamo uresničiti. Skupaj nam bo uspelo.

Združeni za prihodnost Evrope!